

Uredništvo in uprava Ptuj, MLO, II nadstropje — Telefon števil 156 — Čekovni račun pri Narodni banki Ptuj števil 643-90322-0 — Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Vrabl Jože — Rokopisov ne vračamo — Mesečna naročnina od 1. maja 1951 dalje 20 din celoletna naročnina 208 din. Naročniki, ki so plačali din 156 — za celo leto, doplačajo din 52 — Tiska Mariborska tiskarna.

Mesto 83 KLO 32 občin

Kot smo že omenili v našem poročilu o zasedanju okrajnega ljudskega odbora Ptuj, ki se je vršilo 23. oktobra t. l. in kot so naš bralci zasledili tudi t. l. v drugih časopisih, bo v doglednem času uvedena temeljita reorganizacija najnižjih organov ljudske oblasti, dosežanih krajevnih ljudskih odborov. Ti bodo s primerno, terenu prilagojeno pripojitvijo sosednjih manjših krajevnih ljudskih odborov, ki bodo ukinjeni, reorganizirani v občinske ljudske odbore, ki jih bo v območju ptujskega okraja predvidoma 32, po prvotnem predlogu pa bodo obsegali sledeče kraje:

1. Orlkovec (združena KLO Orlkovec in Sikoje), površina 3641 ha, število prebivalcev 434 in 554 gospodarstev.
2. Cirkulane (združeni KLO: Cirkulane, Gradišče, Gruskovec, Paradiž in Slatina), površina 3258 ha, 3478 prebivalcev in 724 gospodarstev. Del Malega Okraja (hiš. št. 80—85) se priključi k občini Leskovec.
3. Desterjak (združeni KLO Desterjak, Janeževci, Jiršovci in Levanje), površina 3452 ha, 2742 prebivalcev in 585 gospodarstev.
4. Dornava (združeni KLO: Borovci, Dornava, Mezgovci in Pacinje), površina 1653 ha, 1907 prebivalcev in 394 gospodarstev.
5. Gorisnica (združeni KLO: Formin, Gajevci (del KLO Gajevci, Gorisnica, Makanci in Zamušani), površina 2340 ha, 2634 prebivalcev in 576 gospodarstev.
6. Grajena (združeni KLO: Grajena, Mestni vrh in Vurberk), površina 2509 ha, 2117 prebivalcev in 434 gospodarstev.
7. Hajdina (združeni KLO: Hajdina in del KLO Slovenja vas KO Skobra), površina 1312 ha, 1717 prebivalcev in 473 gospodarstev.
8. Juršinci (združena KLO Juršinci in Sekušek), površina 3423 ha, 2534 prebivalcev in 806 gospodarstev.
9. Leskovec (združeni KLO: Leskovec, Skorošnjak in Velika Varnica, del pripomoči pri občini Cirkulane), površina 2401 ha, 2174 prebivalcev in 391 gospodarstev.
10. Majšperk (združeni KLO: Majšperk, Naračje in Sestrie), površina 1073 ha, 2366 prebivalcev in 497 gospodarstev.
11. Markovci (združeni KLO: Markovci, Sobetinci in Zabovci), površina 1834 ha, 1880 prebivalcev in 365 gospodarstev.
12. Ormož (združeni KLO: Hum, Lečnica, Loperšice, Ormož in Pavlovci), površina 3421 ha, 3646 prebivalcev in 822 gospodarstev.
13. Podgorci (združena KLO Cvetkovi in Podgorci), površina 1763 ha, 1656 prebivalcev in 343 gospodarstev.
14. Podlehnik (združeni KLO Grukovje, Nova cerkev, Podlehnik, Rodni vrh in Sedlaček), površina 4968 ha, 2518 prebivalcev in 694 gospodarstev.
15. Polensak (združena KLO Brezovci in Polensak), površina 2156 ha, 1472 prebivalcev in 332 gospodarstev.
16. Ptuj (združena MLO Ptuj in KLO Spuhlje), površina 2547 ha, 9015 prebivalcev in 789 gospodarstev.
17. Ptujška gora (združena KLO Ptujška gora in Dolena), površina 2751 ha, 1749 prebivalcev in 333 gospodarstev.
18. Rogoznica (združeni KLO: Kicar, Podvinci in Rogoznica), površina 1398 ha, 8110 prebivalcev in 464 gospodarstev.

19. Sela (združeni KLO: Lancova vas, Sela in Trzec-Jurovci), površina 2023 ha, 1660 prebivalcev in 353 gospodarstev.
20. Slovenja vas (v sedanjem sestavu brez KO Skobra), površina 1450 ha, 1356 prebivalcev in 247 gospodarstev.
21. Središče (združeni KLO: Obrež, Središče in Salovci), površina 3270 ha, 8409 prebivalcev in 665 gospodarstev.
22. Starše (združeni KLO Brunšvigdel, Starše in Sv. Marjeta), površina 3326 ha, 2206 prebivalcev in 634 gospodarstev.
23. Stojanci (združeni KLO: Bukovci, Gajevci-del (KLO Mala vas in Muretnici) in Stojanci), površina 1780 ha, 2298 prebivalcev in 490 gospodarstev.
24. Stoperice (ostane v sedanjem sestavu, površina 2192 ha, 1094 prebivalcev in 205 gospodarstev).
25. Strnišče (ostane v sedanjem sestavu), površina 939 ha, 1523 prebivalcev in 104 gospodarstev.
26. Sv. Lovrenca na Dravskem polju (združeni KLO: Pieterje in Sv. Lovrenca), površina 2201 ha, 1852 prebivalcev in 395 gospodarstev.
27. Sv. Vid pri Ptuj (združeni KLO Majski vrh, Sv. Vid in Vreja), površina 2248 ha, 2116 prebivalcev in 435 gospodarstev.
28. Trnovska vas (združena KLO Bičički vrh in Trnovska vas), površina 2374 ha, 1485 prebivalcev in 312 gospodarstev.
29. Velika Nedelja (združena KLO: Sodinca in Velika Nedelja), površina 2525 ha, 2366 prebivalcev in 545 gospodarstev.

30. Vitomarci (združena KLO: Slavšina in Vitomarci), površina 1660 ha, 1527 prebivalcev in 332 gospodarstev.
31. Zavreč (združeni KLO: Gorenjski vrh, Turšk vrh in Zavreč), površina 1943 ha, 2154 prebivalcev in 453 gospodarstev.
32. Zetale (ostane v sedanjem sestavu), površina 3796 ha, 2206 prebivalcev in 403 gospodarstev.

Kot je razvidno iz gornjega razporeda in obsega bodočih občin, bodo te obsegle kompaktna geografska, gospodarska področja z večjim številom prebivalstva.

Ni dvoma, da bo združitve manjših teritorialnih enot v upravnem pogledu predstavljala veliko pocenitev lokalne uprave kakor tudi njeno kvalitativno izboljšanje, razen tega bo tem večjim gospodarskim enotam veliko lažje reševati vsa komunalna, zdravstvena, prosvetna in druga vprašanja, kot je bilo to dosedaj mogoče malim krajevnim ljudskim odborom. To so pa tudi razlogi, ki so dovedli do te reorganizacije ter je vsako mišljenje, da je to povratna stara, predvzorno upravno ureditev, neumesno in nesmiselno.

Koristno bi bilo, če bi stvar organizacije občinskih ljudskih odborov, kar se tiče teritorialne razdelitve in kot so to že v nekaterih krajih storili, prediskutirali povsod na zborih volilcev ter tako umestne predloge pravočasno posredovali Komisiji za izgradnjo ljudske oblasti pri OLO, da jih bo lahko ta pri končni razdelitvi upoštevala.

Buldožerji so zadrugam nujno potrebni

Predsednik upravnega odbora zadrugnega sveta pri Glavni direkciji za zadrugno kmetijstvo tov. Vesel Gvidon je predlagal Glavni direkciji za zadrugno kmetijstvo v Ljubljani, da se delovnim zadrugam v Sloveniji, torej tudi zadrugam v ptujskem okraju, dodeli vsaj najnujnejše število buldožerjev s planinimi napravami in s stroji za ruvanje dreves oziroma panjev, za kopanje jarkov (rotacijski jarkar), z velikimi rigolnimi plugi, z rigolnimi ruvali (Ripper) itd., tako da bi mogli v celoti izvršiti naloge, ki odpadajo na industrializacijo kmetijstva na zadrugnem ozemlju.

Svoj gornji predlog je utemeljil z dejstvi in izkušnjami iz KDZ »Osojnik« in drugih zadrug, kjer se je svojčas ob pomoči zadrugnikov z vso resnostjo uspešno prizadeval industrializirati kmetijstvo. Dobesedno utemeljuje svoj predlog med drugim v sledečem: »Za iz vsega začetka si prizadeva KDZ Osojnik, da bi ustvarila vse pogoje za industrializiranje kmetijstva. Vztrajno dela na tem, da bi obvladala naravo, da bi uvedla na svojem področju red, da bi dosegla čimboljšo organizacijo zemljiškega teritorija in izkoriščala vse terenske, pedološke in klimatološke možnosti, ki jih nudi narava v dobro socialističnega gospodarstva. Na ravnanje smo prenesli njive, ki obsegajo 4 ha velike komplekse in jih tako oblikovali, da so dostopne za čim izdatnejšo mehanično obdelavo. Na teh veliki manj enako velikih pravih parcelah uvažamo sedaj sedemletni tra-

vopolni koloobar, trdno osnovo za krepitev socialističnega kmetijstva, za njegovo rast in daljnji razvoj, za pravilno organizacijo skupinskega sistema dela in uvedbo norm.

Na južnem gričevju smo dvignili breskvinje plantaže. To so strnjili, intenzivno oskrbovali, nasadi, ki imajo značaj industrijske produkcije. Na južnih bregovih nameravamo sedaj obnoviti take vinograde, na katerih bodo lahko uporabljali mehanizacijo. Ostale hribovite položaje uporabljamo za košenine, pašnike in gozdove.

Prehod iz razdrobljenega večnoma avtarktičnega kmetijstva v socialistični veleobrat s tako trdno načrtno pravilno postavljeno produkcijo so omogočili edino težki stroji, buldožerji z raznimi potrebnimi agregati za konifikacijo ter velika požrtvovalnost zadrugnikov.

Taka rekonstrukcija v zadrugnem kmetijstvu je mnogo več kot zgolj čisti agrotehnični in ekonomski ukrep. To je najmočnejši organizacijsko gospodarski in organizacijsko tehnični poseg v zadrugno kmetijsko obrat. S tako rekonstrukcijo krepimo najučinkovitejšo socialistično gospodarstvo, dvigamo produktivnost dela, ustvarjamo predpogoje za stalno večanje pridelkov in dajemo jasno perspektivo razvoju. Pravilna organizacija zemljiškega teritorija je izrazito revolucionaren poseg socialistične družbe in oblasti delovnega ljudstva v zaostalo, nenačrtno, samo sebi prepuščeno, razdrobljeno kmetijsko produkcijo z namenom, da daje to gospodarstvo čimveč koristi skupnosti.

Buldožerji so bili torej najboljši pripomoček našim zadrugnikom pri preobrazbi zadrugne površine. Kot tukaj bi tudi drugod buldožerji največ pripomogli pri spremembi lica zadrugnih površin, pri obnovi in melioraciji zemljišč...

Tov. Vesel je predlagal tudi nabavo agregatov za traktorje Fiat.

Svoje predloge je navezal tov. Vesel predvsem na sklepe na drugem zasedanju zadrugnega sveta pri Glavni direkciji za zadrugno kmetijstvo v Ljubljani dne 20. sept. t. l., ki se nanašajo na letošnjo nabavo težkih strojev za rekonstrukcijo našega kmetijstva v inozemstvu. Njegov predlog je tukaj med zadrugniki sprejet z navdušenjem.

VJ.

V Italiji procesi proti bivšim partizanom

V Italiji se niso končali procesi proti bivšim partizanom v mestu Lucči, ko že pripravljajo nov takšen proces proti bivšim partizanom-Slovencem iz Slovenske Benečije, ki so se v času osvobodilne borbe borili proti italijanskim in nemškim fašistom.

— * —

Rezultati parlamentarnih volitev v Švici

Bern, 30. okt. (AFP). V Švici so objavili uradne rezultate splošnih parlamentarnih volitev, ki so bile 27. in 28. oktobra. V novem parlamentu imajo radikalni 51 poslancev, socialisti 49, konservativci 48, kmečka stranka 23, neodvisni 10 in ostale stranke 15.

Maršal Tito na kongresu vojnih invalidov VSE ZA OHRANITEV MIRU IN NEODVISNOSTI

Maršal Tito je pred zaključkom dejal: Moramo se pripravljati za obrambo. Velikansko smo žrtvovali, da bi se oborožili, da bi pripravili našo armado, da bo mogla ubraniti pridobitve naše velike osvobodilne borbe. Če se je kdaj koli in kdor koli oboroževal, da bi ohranil mir, tedaj smo se oboroževali mi, da bi ohranili mir in svojo neodvisnost. To pa, da smo imeli 1948 močno armado, je koristilo ne le nam, temveč tudi vsemu človeštvu. Kdo ve, kako bi se stvari razvijale če bi bila velika Sovjetska zveza začela teptati našo nezahčleno državo? Kdo ve, kaj bi bilo dalje z drugimi državami in kaj bi sploh bilo danes na svetu. Potemtakem je Jugoslavija s pravico lahko ponosna, da je sicer z velikanskimi naporji dala nadčloveški prispevek svetovni skupnosti za ohranitev miru. Ko bo šla naša delegacija na zasedanje Organizacije Združenih narodov, bo imela pred seboj prav te smotre: ohraniti mir in kot osnovno poročilo za ta mir z vsemi silami podpreti mednarodno organizacijo.

Združenih narodov, kajti samo mednarodna organizacija, kjer se ljudje dogovarjajo in rešujejo sporna vprašanja, čeprav včasih tudi ne najbolj posrečeno, je lahko prostor za reševanje spornih vprašanj. Smo proti temu, da bi usodo sveta in milijonov ljudi reševalo samo nekaj velikih sil. Smo proti temu in se s tem nikoli ne bomo strinjali. Smo za to, da je enakopravnost med narodi, da se majhne in velike države dogovarjajo na enakopravni podlagi in da enakopravno sprejemajo sklepe v korist človeštva.

Glejte, tovariši in tovarišice, to je naša politika. Hotel sem vam povedati nekaj besed ter pozvati člane invalidske organizacije Jugoslavije, da bi bili vsi kot eden na tej liniji: ohraniti mir, ohraniti neodvisnost naše države in omogočiti mirno graditev naše države. Pri tem delu vam želim uspeha.

Naj živi naša socialistična domovina Federativna ljudska republika Jugoslavija!

Kongres za mir v Zagrebu je bil zaključen pod geslom:

Mir in svoboda

NEKAJ IZJAV RAZNIH UDELEŽENCEV KONGRESA:

Poročevalec odbora za resolucijo Leon Boutbien je izjavil, da je prešel zagrebški kongres s teoretično-ideološkega področja k akciji. To je tudi razumljivo, je rekel Boutbien, ker se ta kongres ni sešel zato, da bi se razšel, temveč, da bi se lotil resnega dela. Ta resna prizadevanja moramo nadaljevati. Sporočiti moramo svetu rezultate tega kongresa za mir in mednarodno sodelovanje.

S te konference odhajamo, je rekel Boutbien, kot zanesljivi prijatelji Jugoslavije in priče velikih izkušenj. S tega kongresa naslavljam poslanico vsemu svetu, da se morajo vsi miroljubni ljudje družiti v boju za svobodo, da žrtve, ki so padle v Španiji, v taboriščih, žrtve jugoslovanskih partizanov in francoskih makijev, ne bi bile zaman. Ostajamo v službi svobode miru in prepričani smo, da bodo naša delanja razumeli vsi ljudje dobre volje, ki žele boljše življenje in nadaljnji napredek človeštva.

Na koncu se je imel predsednik dr. Stampar govor, v katerem je dejal med drugim:

V časi te naše kratke konference in v sedanjih okoliščinah nismo mogli rešiti oziroma prispevati k rešitvi mednarodnih problemov, vendar pa smo lahko poslali skupno poslanico svetu, katero so izdelali svobodni možje in žene, ki so prišli semkaj iz daljnih in bližnjih krajev. To smo lahko storili zategadelj, ker nas je vodila skupna

želja za sporazumevanje in mir med narodi.

To dejstvo smo imeli vselej pred očmi. Resnično sodelovanje je možno edino, če bomo drug drugega razumeli, spoštovali in pravilno ocenjevali način življenja, mišljenja ter delo drugih narodov. Tako dolgo, dokler ne bomo popolnoma prečeli s to idejo, ne bo miru na svetu. Zatorej odnesite to poslanico za mir in mednarodno sodelovanje v svoje domove. Mednarodna zborovanja narodov raznih držav nas uče, kako drugi narodi mislijo in delajo. Tako se naredi združitev v krogi prijateljev, ki imajo pred seboj isti ideal: mir med narodi.

Predsednik nacionalnega komiteja Jugoslavije za obrambo miru Josip Vidmar je izjavil po radijski postaji Zagreb, da je zelo zadovoljen z uspehi mirovnega kongresa, ki je bil v Zagrebu.

»Mislim, da je zelo velika stvar,« je dejal Vidmar, »da smo prišli v toliko važnih vprašanjih do enotnosti, do enotnih misli in enotnih formulacij. Diskusija je bila zelo resna in na višini. Ljudje so se spoznali med seboj in se navadili razumeti drug drugega.«

Govorec o resoluciji, o ustanovitvi organa, ki bo po kongresu skrbel za izvajanje idej, ki so bile sprejete na kongresu, je Vidmar poudaril, da ta sklep ni važen le za Jugoslavijo, pač pa sploh za mir v Evropi. Upam, je izjavil Vidmar, da se bo iz tega sčasom razvila velika močna in vplivna organizacija, ki bo važna korektura svetovnega kongresa za mir, ki ga je organizirala Sovjetska zveza.

V Angliji so na volitvah zmagali konservativci

Parlamentarne volitve v Angliji dne 25. oktobra, katerih se je udeležilo okrog 35 milijonov ljudi, so povzročile v svetu precej presenečenje. S sorazmerno majhno večino je prišla v četrtek na vlado spet konservativna stranka na čelu s prvotno stranko Churchillom. Po doslej znanih podatkih so dobili konservativci najmanj 319 mandatov, laburisti, ki so bili doslej na vladi 294, liberalci 5 in ostali dva mandata.

Cim je bila zagotovljena zmaga konservativcev, je predsednik dosedanje vlade Atleee podal ostavko. Z istim trenutkom je laburistična stranka tudi stopila v opozicijo, dočim je Churchill takoj sestavil novo vlado, v kateri so seveda sami konservativci. Predsednik vlade in obrambni minister je postal 74-letni Winston Churchill, finančni minister Richard A. Butler, minister za kolonije O. Littleton, minister za notranje zadeve David Maxwell, zunanji minister in podpredsednik vlade Anthony Eden itd.

Vsi svetovni časopisi se te dni mnogo bavijo s tem, kakšno politiko bo po sebi vodil Churchill, tako na znotraj kot tudi zunanjo. Glede notranje politike je najbolj važna obljuba konservativcev o denacionalizaciji jeklarisk, industrije in njihovi vrtniti prejšnjim lastnikom. Če bodo konservativci skušali to uresničiti, se bo nedvomno dvignili laburisti in seveda sindikalna gibanja. Konservativci namreč morajo računati z močno opozicijo. Nekateri sindikati so novi vladi že sedaj poslali svarila, naj nikar ne skuša podvzeti ukrepe za znižanje življenjskega standarda delavcev.

Glede zunanje politike svet pričakuje od konservativcev odločnejše korake:

Vendar je Anglija danes v tolikšnih težavah glede spora z Egiptom in Perzijo pa tudi glede drugih gospodarskih težav, da tudi nova vlada ne bo mogla narediti kaj večjega. Baje se Churchill zavzema za sestanek predstavnikov štirih velesil zaradi zmanjšanja mednarodne napetosti, vsekakor pa se bodo konservativci bolj zavzemali za oborožitev kot laburisti.

Kar se tiče stališča konservativcev do Jugoslavije, so gotovi politični krogi menja, da se britanska politika napram Jugoslaviji ne bo spremenila in da bo tudi nova vlada podpirala močno in neodvisno Jugoslavijo.

— * —

160 delegatov na zagrebškem kongresu za mir in mednarodno sodelovanje

Na zagrebškem kongresu za mir in mednarodno sodelovanje je sodelovalo 160 delegatov iz raznih držav sveta. Delegati so sprejeli mirovno resolucijo na podlagi od jugoslovanskega delegata predlaganih točk. Na kongresu je bilo poudarjeno, da sta glavni vzrok vojne nevarnosti težnja po gospodstvu in kršitve načel enakopravnosti.

— * —

Na Koreji se zopet pogajajo

Delegaciji za razgovore o premirju sta se po ponovnem začetku pogajanj za premirje že nekajkrat sestali, vendar nista še prišli do nikarkoli uspehov. Delegati združenega poveljstva ne pristanejo na umik svojih čet za 20 km, kar stavlja kot pogoj za ustanovitev nevtralne cone delegati severnokorejskega poveljstva.

Skromnost ne sme imeti za posledico zapostavljanja

Nemalo je v Ptuj govor o stanovanjskem vprašanju in še več o družinah in sameh, ki dnevno povprašujejo po mestu pri znanih in neznanih, kje bi se izkanih kak nepravilno izrabljen prostor ali celo stanovanje in tako olajšali delo referentu za stanovanjska vprašanja pri MLO. Mnogim to to posreči, vsi pa zopet nimajo sreče, četudi si dostikrat več prizadevajo od prvih. Nekdo pač izgleda bolj inteligenten že po videzu, drugi obratno, nekdo ima zveze ali znanje in tako si pomagajo dalje.

Tudi mladi poročen mizarski pomočnik Taslić Jože iz Ptuja, ki je v službi v Domu učencev v gospodarstvu, ki je bil 40 mesecev aktivni bоре NOV in je odlikovan z medaljo za hrabrost in za zasluge za narod, je sam poskušal srečo, da bi se rešil vlažnega prostora šolske delavnice, kjer začasno biva s ženo, ki bo v kratkem rodila. Uvidel ljudje so ga pač napotili na grad, kjer je še več za muzej neizkoriščenih prostorov. Mladi par bi bil pripravljen napraviti vse, da bi postal tudi ta eden ali drugi prostor na gradu dostojen kotiček za skromno družino. Njegov predlog je prišel na rečeto in niti avtoriteta MLO niti nevzdržnost sedanjih Tasličevih življenjskih razmer nista pomagali. Taslić Jože se je pritožil na višjo stanovanjsko komisijo in v priložbi dokazal, da je njegov predlog razliti neglede na to, da zatrjuje sočasnemu muzejskega sveta prof. dr. Bratanič, da je sporni prostor predviden za muzejske potrebe. Gre namreč celo za več sob, ki še niso pravilno izrab-

ljene. Če so Taslića ljudje resno napotili na to vprašanje ali ne, ni važno, važno je dejstvo, da bi se dal eden ali drugi teh prostorov vsaj začasno izrabiti za pomoč mladi družini iz stiske.

S težavami Taslića Jožeta so izražene tudi težave nekaterih njemu enakih prosilcev za stanovanja.

Pri reševanju teh vprašanj bi bila vsekakor potrebna razumljivost oseb, ki so vezane na rešitev raznih predlogov kot tudi pomoč prebivalcev, ki so jim znane razne stanovanjske razmere, da ne bi nosili vse odgovornosti samo referent za stanovanja, ki včasih ne ve, kdo predlaga, kdo zahteva ali celo dočeta prednosti za rešitve prosenj. To bi bilo v interesu rešitve več stanovanjskih vprašanj.

Pričakujemo, da bo Taslićeva prošnja našla končno vse faktorje v Ptuj, ki bodo morali uvideti, da je mladi Taslić s svojo priznano borbenostjo za koristi današnje družbene ureditve izpolnil vse pogoje, da bi bila njegova prošnja obravnavana z vso resnostjo in tudi z namenom, da bo takoj rešena.

Vsa prednja vprašanja pa silijo marškaterega domačina in gosta v Ptuj k razmišljanju, kdaj bo dokončana nova zgradba Potrošniške zadruge, ki bo osrečila pod svojim krovom 13 družin, kakor tudi, kdaj se bo izpraznilo po mestu več pisarniških prostorov, ki se črpajo stanovanjski sklad. V Ptuj se še namreč mnogo ne čuti zožitve upravnega aparata na korist stanovanjske površine, zato bo nujno, tudi po uradnih nekoliko razmisli o stanovanjskem problemu.

TV.

Pred občnimi zbori ljudskoprosvetnih društev

Po sklepu Izvršnega odbora Ljudske prosvete Slovenije, da se bo seja glavnega odbora LPS vršila meseca januarja, okrajne skupščine pa najkasneje do začetka decembra, bodo morale tudi ljudskoprosvetna društva pobeliti s svojimi rednimi letnimi skupščinami in jih opraviti do srede ali pa vsaj do konca novembra.

Letošnji občni zbori bodo morali po svojih nalogah biti brez dvoma kvalitetnejši in perspektivnejši, v odnosu do raznih kulturno-političnih problemov v svojem kraju pa bolj in resnično kritični. Premalo je samo kulturno ustvarjati in si pri tem zapirati oči pred problemi, ki največkrat vplivajo na kvaliteto določenih kulturnih stvaritev. Ne gre samo za formalno opravljanje društvenih zborov, gre za njihovo resnično poseganje v kulturno življenje vasi in ustvarjanje ljudskoprosvetne dejavnosti po vseh vzgojno-političnih organizacijah v kraju.

Doslej se je v večini primerov posebej premalo skrbela za dejansko demokratizacijo notranjega društvenega življenja v smislu Statuta Ljudske prosvete. Premalo se je upoštevala vloga društvenih in sekcijjskih posvetovanj, pretiravala pa vloga upravnega odbora ali celo posameznikov, ki so zaupanje celotnega članstva znali tudi zlorabljati. Nasprotno pa se je po zaslugi dosedanjih zbirkovalnih vodstvenih metod v posameznih društvih dušila pozitivna iniativa posameznikov, kar je nedvomno škodovalo razmahu ljudskoprosvetne dejavnosti.

Skrb za idejnost in kvaliteto amaterskega umetniškega ustvarjanja se je ponekod izrodila v pravi pohlep po zaslužkarstvu, kar odvzema ljudskoprosvetnemu delu ves njegov smisel in vrednost. Številni primeri, predvsem pa manjkvaliteta ali celo »divja« gozovanja kažejo, da namen gostovanja ni kulturno-agitacijski, temveč eno izmed sredstev za doseg čimvečjega »inkasa« za društveno blaginjo. Temu primerno je v takih društvih tudi gospodarjenje. Gotovi taki gospodarji se sklicujejo poleg načela o samovzdrževanju in samostojnem ustvarjanju ekonomsko-finančne baze ljudskoprosvetnemu delu še na načelo, o samostojnem razpolaganju s pridobljenimi viri, ki se včasih spremeni v brezdušno razpisovanje društvenega denarja in imovine. Tako zloraba načel o samostojnosti in teh pogledih pomeni tatvino. Dolžnost nadzornih odborov je, da tako gospodarjenje energično prepreči, proti malomarnim posameznikom pa uvede potrebne sankcije.

Po zaslugi tako razpasle »pridobitne politike« in zaslužkarstva so ljudskoprosvetne organizacije pustile vendar slab za razvoj kulturnih skupin v svoji okolici. Te skupine, ki delajo večidel v okviru mladinske organizacije, so po svojem delu izolirane od društev in ne prejemajo od njih nikakršne pomoči. Tako nezainteresiranost seveda ne more prispevati k razmahu ljudskoprosvetnega dela.

Da naša društva delajo in ustvarjajo, se med ljudmi vse premalo govori. Grede celo mimo dogodkov, ki so širšega kulturno-vzgojnega značaja. Imamo torej premalo stika s množico. Njeno javno mnenje o kvaliteti našega dela je navadno ocena, ki jo premalo vrednotimo. Množica in posamezniki tudi kritizirajo. Če je kritika konstruktivna, je dobrodošla in celo potrebna. Gre torej za princip kritike in za tako

kritiziranje, ki ga bosta ustvarjalec in publika razumela. Pri tem se je izogibati raznih osebnosti, ki le škodijo namenu in smislu zdrave kritike in učinkujejo obratno kot se predvideva. So primeri, predvsem v krogih nekaterih profesionalnih in polprofesionalnih kulturnih delavcev, pa tudi amaterjev, da se ob dobromarnem kritiziraju posamezniki čutilo užaljene in grozijo celo s sodnimi sankcijami. Tako sprejemanje kritike seveda ne ustreza ciljem svobodnega socialističnega ljudskoprosvetnega ustvarjanja.

Poleg nanižanih problemov je še vrsta njih, ki so potrebni temeljitega pretresa na društvenih občnih zboreh, ter bodo kot taki lahko znaten prispevek k dvigu ugleda društev samih in krepitvi njihove kulturno-politične vloge.

-RF.

Izvršni odbor MLO redno zaseda in rešuje tekoča vprašanja

Izvršni odbor MLO Ptuj je na zadnji seji pred kratkim rešil vrsto gospodarsko-upravnih vprašanj z mestnega področja, nekaj predlogov pa je še ostalo nerešenih.

V svrhu enotnega upravljanja zgradb, v katerih se nahajajo obrati Mestnih obrtnih delavnic, bo prenesena zgradba z žago v upravo Mestnih obrtnih delavnic. Okrog prometnega otoka v parku bo zasajena nizka živa meja, s čimer bo otok pridobil na lepoti in bo s tem tudi onemogočen prehod preko polovice otoka. Vičavska pot bo popravljena pod tehničnim nadzorom komisije, zgrajeno pa bo na Vičavi tudi otroško igrišče, za katero je dodelil MLO tudi nekaj inventarja (klopi). Za zemljo, na kateri stoji živinska ambulanta in so je bili razloženi Kukovec

iz Orešja, Bratušek iz Krčevine in iz šak iz Vičave, dobijo imenovani skup parcelo v Stukih, ki bo potem razparcelirana. Finančne posele, ki jih je slej vodil poverjenik za finance, Vidmar, prevzame njegov naslednik, Kozanec Alojz in to za preobremenitve imenovanega s poslovanjem. Predlog, da bi spodnji prostor, zgradbi MLO, kjer je bil doslej prijetni urad, služil v bodoče Okrajni knjižnici, je bil odklonjen z utemeljitvijo, da je v bližini velik ropot motornih vozil, kar bi motilo delo knjižnice. Čitalnice, poleg tega pa ima MLO v prostorih 4 referate in tega prostora ne more porabiti. Začasno poslovanje rektorja knjižnice je prešel tov. Hran Vinko, blaginjak tega podjetja. Stroške za poravnalo školskega dobo plačilo podjetje na upravo zgradbe, kar spada ta zgradba pod njeno upravo.

Na tej seji je dal izbrani poročilo Rudolf Ivan, ki se je udeležil Ljubljani konferenci v zvezi z vprašanjem zgradb, prodaja hiš in komunalnih zadev poročal pa je tudi o konferenci v Strnišču, kjer se je razpravljal o širitvi Strnišča in sklenilo, da se Strnišče širi v smeri proti Ptuj.

Člani odbora so posebej obravnavali vprašanje stanovalske sitnosti ter tožbo strank v tej zvezi. Kot napreduje v predhodnem, ki so bili poslani v stanovanjskem oddelku, je di napram njemu med posredniki za novostanovanje nevarnost, ker je v vijo poedini v preporočilu, da se krivda v stanovanjski sitnosti na nje in na njegovih posredniških doli. Končno je bil sprejet sklep, da se bodoče ne bodo več v mestu dobovala stanovanja, drugim in posrednikom, ki bi se poskušali preseliti v bližnje okolice, pa četudi so v Ptuj zaposleni. Mišljena je pri tem okoliščina, ki so oddaljene od Ptuja 4-8 km.

Udeleženci so sprejeli sklep, da v tem pogledu v bodoče sklenijo. V zvezi s preteklim in bodočim delom sindikalnih podružnic v poslovanju letu je končno sprejet še sklep, da bodo sindikalne podružnice temeljito pripravile na letne občne zore, kar je nujno potrebno in je sklep vreden pohvale.

Ob okrajni konferenci OS-a je bil pripomniti, da nekateri člani doslej svoje sindikalne dolžnosti, da delavni in prav to je tisto, kar ob misli na pasivnost vendar le vzbujajo upanje, da bodo člani sindikatov v pljušček okrajni razli svoj del, a poslabšanje organizacijskim delom, ki pomeni udarno razredno zavest, brez katere ni predka, ni govora o graditvi lepše bodočnosti ki se obeta v socialistični Jugoslaviji.

Konferenca bodi poziv na delo, stvarnost ga zahteva.

Ne dovolimo, da bi mrtvilo zmanjševalo vrednost sindikalne organizacije

Okrajna konferenca Okrajnega sindikalnega sveta v Ptuj

Zaradi pomembnih sprememb na področju gospodarskega sistema, ki jih je prešturil in odobril II. Kongres ZSJ, je bilo potrebno, da je okrajni sindikalni svet v Ptuj sklical konferenco vseh sindikalnih funkcionarjev, ki je bila v Titovem domu 28. oktobra 1951 ob 8. uri zjutraj. Namen konferenice je bil, seznaniti vodilne delavce v sindikatu s sklepi II. kongresa zato, ker so važni za bodočo usmeritev dela v sindikalnih podružnicah.

V ČEM JE VZROK SLABE UDELEŽBE?

Po številu delavcev je soditi, da vodilni člani, usmerjevalci dela v posameznih podružnicah, niso zainteresirani ob revolucionarno važnem vprašanju gospodarske preobnove naše države. Stehni državljan je ves prevzet od vprašanj, katerih pravilna rešitev je zanj važna in potrebna. Morda nismo edini okraj, kjer se po aktivnosti dela v sindikalnih organizacijah da sklepati, da razredna zavest članstva vsaj po vnanjih dejstvih ni dovolj krepka. Ni dovolj, če misli član, da je s plačano članarino izrazil svojo razredno zavest, tudi ni član sindikata zato, da zahteva ugodnosti materialnega značaja. Nasprotno prav ob tem bolečem problemu zahteva pravilna zavest, da član spremlja pot gospodarske politike, da raz-

mišlja o njej, je željan sestankov, ki so izraz aktivnega udejstvovanja in usmerjanja gospodarske politike. Toda v tej tako važni postavki sindikalnega dela je vsaj na smaj opaziti mrtvilo, ki zmanjšuje vrednost razredne organizacije kot je sindikat. Posamezni sindikalni funkcionarji bi se morali zavdati, da so bili voljeni z zaupanjem svojega članstva in so tedaj dolžni aktivizirati pasivnejše člane, dvigniti njihovo razredno zavest, se pravi, usmerjati njihovo politično dejavnost, saj je to vendar temeljna naloga razreda, ki ima oblast v svojih rokah. Nujno je, da spoznamo in preiščimo kvarnost pasivnosti sindikalnega življenja v našem kraju in da to odpravimo. To pa zato, ker ljubljani udeležbi na konferenci vendar le ne mora in ne sme biti govora o tem, da bi delavstvo pljušček okraja bilo drugačno, kot je delavstvo naša domovine in sveta, kar pomeni, da bi ne tvorilo najnaprednejšega družbenega reda. Povrnost, pomanjkanje čuta dolžnosti, odgovornosti in discipline je krivo, da se porodi huda misel takrat, ko je je najmanj treba.

SKLEPI II. KONGRESA ZSJ

Konferenca je otvoril predsednik Potočnik Anton. Z živo besedo je orisal delo II. kongresa ZSJ. Ker je bil sam delegat, je čustveno pritegnil udeležence s tem, da je pripovedoval o svojih vtisih in tedaj obrnil za ves čas svojega govora zanimanje, ki je bilo potrebno, da so se udeleženci konference natančno seznanili z vsebino dela kongresa in z njegovimi sklepi. Govorec o delu kongresa je zlasti poudaril skrb za vzgojo kadrov, odnos naših ljudi do dela, poštenost, ki je nujno potrebna pri izgradnji naše ljudske oblasti, ki edina obeta izboljšanje življenjske ravni. Vse to skrb nosi v veliki meri sindikalna organizacija. duhovni obraz razredno zavednega delavstva, ki razvija čut skupnosti, pomaga reševati probleme delavskih svetov po vseh obratih in ob vsej pestri vsebini, ki je: delo samo, delavski odnosi, uredbe in zakoni v zvezi z dolžnostmi in pravicami državljanov. Zlasti izrpen je bil tov. Potočnik ob razčenjevanju sklepov II. kongresa ZSJ, ki so v zvezi z

no pogodbo med obrtnikom in kupcem, ker bodo tudi obrtniki in obrtne delavnice nabavljale vse potrebno blago po tržnih cenah. Vendar pa lahko minister za finance ali ljudski odbor predpiše najvišje cene za posamezne obrtne usluge. Obrtni obrati, zadržane delavnice pa morajo na vidnem in dostopnem mestu v svojem obratu izobesiti cenik svojih izdelkov in uslug. Kdor bo računal višjo od predpisane cene se bo kaznoval z denarno kaznijo do 10.000 din; kdor pa ne bo izobesil cenika pa do 5000 din.

Ritonja je mahal s pištolo in vsake svete čase ustrelil v opekasti bok krišniške kleti. Kletar je skakal med sodi ko preplašena in zmešana kokos ter sklepal roke nad trebuchom. Znova in znova je začel s prijateljski, a je bil preveč prestrašen, da bi se upri Ritonji in streljanju, naj se mu je klet še tako smilila.

Rešila sta ga šele Vračko in Kejac. Ko sta se ta dva pokazala med vrati, sta oba pijanca ugaševala pijan in razvlečen duet, ki je bil še najbolj podobno tirolskemu jodlanju. Imela sta toliko opravka s štimami, ki so jima mimo uhajale, da Vračka in Kejac nista opazila. Zagledal ju je edino kletar. Dvignil je roke in z obrazom polnim gorja in očitanja, hotel pokazati Vračku, kako mu je hudo zaradi vsega tega, kar se godi.

Ali Vračko je že stal za njim in že je butnil Ritonja v komolec, da je pištola zletela proti oboku in padla nekje ob steni za sode. Hkrati je na ves glas in divje zakričal:

»Ali sta ponorela?«
Ritonja je planil. Obrnil se je in zamahnil, ali zagledal je Vračka in to tik pred nosom. Spustil je levico s Trinkaevih pleč, se za korak umaknil in vprašal:

»A, kaj bi rad ti tukaj, partizanski apostoli?«

Ali pijanca obraza, ki ju je Vračko zagledal in ki sta se mu režala, sta tokrat doživela povsem nekaj drugega, kar sta mislila, da se bo zgodilo, da bosta osmešila viničarje. Vračko je za-

V DISKUSIJI SMO ČULI ZANIMIVE PREDLOGE

Diskusija, ki se je razvila po poročilu predsednika OS-a je temeljila predvsem na gospodarskih vprašanjih. Zastopniki sindikalnih podružnic so razpravljali predvsem o novem finančnem sistemu v zvezi z otroškimi dokladi. Uredba, ki odreja pravice na otroške doklade tistim, ki imajo manjše počesto v letnim dohodkom 3000 din na posamezno osebo, se zdijo diskutantom nepravilna in nepravilna. Letni dohodek 3000 din, ki ga za zemlja, nikakor ne nadomesti mesečnih doklad, ki bodo dane mesečno v znesku 3000 din, kar zneso letno 36.000 din — razlika, ki življenjsko pomembno vpliva na socialno zaščito in vzgojo otrok. Vsekar je to odredba potrebna resnega in širokega javnega pretresa.

V zvezi z novim načinom preskrbe diskutanti zaradi odsotnosti zastopnika OLO-a niso mogli dobiti pravičnega odgovora glede mletja kisa. Okrajni mlinski kmetom ne prevzamejo kisa v mletje, ker je bila tozadevno izdana prepoved. Kmetje zato kupujejo kruh v mestu, mestne prebivalstvo samo pa zato kruha ne dobi v dovoljeni količini. Diskutanti so menili, da je povzajanje cen nepravilno pred reorganizacijo plač, saj je znitajne nastopilo doslej je pri neznatnih faktorjih, oziroma se se sploh ni izvršilo. Glede kulturno-prosvetnega dela je bilo izneseno mnenje, naj sindikalne podružnice podpro Ljudsko univerzo, katere delo postaja intenzivno in kvalitetno.

SE BO TREBA SESTANKOV

V glavnem je diskusija pokazala, kaj delovnega človeka najbolj boli in zanima in zato je konferenca sprejela sklep, da bodo udeleženci konference in okrožnice OS-a organizirale in sklicale sestanke v posameznih sindikalnih podružnicah in grupah, na katerih bodo člani razpravljali o sklepih II. kongresa ZSJ in z uspehom beležili svoje zaključke na ta način, da bo diskusija široko javnega značaja podkrepljena z dopisi v naša organizacijska glasila in sindikalnim forumom. Glede podpore Ljudske univerze je sprejet sklep, da bodo sindikalne podružnice Ljudsko univerzo gromito podpre, natančneje smernice pa bo poslal Okrajni svet svojim sindikalnim podružnicam.

Predsedništvu poročilo je sledilo poročilo blaginjaka OS-a tov. Pernat Ludvika, ki je z analizo blaginjskega poslovanja moral o raznih finančnih nerednostih poudariti, da je redno finančno poslovanje potrebno in je merilo za vsaj vnanjo disciplino člana sindikata oziroma sindikalne podruž-

rdel, a samo za trenutek, zatem pa je pobledel. Stezka se je obvaldal, vse žile na vratu so se mu napele.

»Da, partizani!« je rekel in povedal na glas, da se je silila vsako besedo, kakor da bi vsako besedo posebej približal na oboke. »Ali ne misliš, da boš lahko zdaj ti, ki si na koncu nekaj širil okoli partizanov, uganjal, kar se ti bo zahotelo. To je zdaj naše viničarsko Si silal?«

Vračko se je trdo in divje zadržal v obraze pred sebo, v Ritonjevega in šarfarjevega, in dolgo ni umaknil pogleda. Kletar za njima je dvignil roke in jih sklenil, ko da bi jih hotel dvigniti do svetnikov v oltarju.

Za Vračkovim hrbtom so začeli drveti v klet viničarji. Bolj kot pljeda jih je prignala v klet radovednost, kaj se godi, kaj se bo zgodilo in kako se bo vse to končalo.

Kako se bo končalo, bi bilo težko reči, kajti Trinkaus in Ritonja sta bila oba pijanca do tiste mere, ko sta bila pripravljena na vse, tudi na tepež — ali viničarji, ki so noreli, so potem to noč vse po svoje zasukali, drugače kakor sta mislila Trinkaus in Ritonja.

Nekaj o otroških dokladih

Po uredbi zvezne vlade FLRJ so uklenjeni živilski boni, njihova vrednost pa se vsem zaposlenim osebam in še nekaterim, kakor smo poročali že zadnjič izplača v denarju. Te denarne odškodnine pa ne bodo prejemale žene in otroci delavcev in namoščencev. Kljub temu pa se ne more trditi, da so zaradi tega družine z otroci na slabšem. Ker žena ne bo prejela nobene denarne protivrednosti, bi to zmanjšalo dohodke v družini, zato pa bodo več dobili otroci, kar bo zmanjšalo ali celo krilo to izgubo.

V primeri z dosedanjimi dajetvami za otroke v denarju in bonih je mesečni znesek otroške doklade večji povprečno za okrog 600 din. Vrednost dosedanjih dajatev v prehrambnih bonih je znašala za kategorijo D1, če se upošteva znižanje cen sladkorja in masti, 1060 din na mesec, za D2 1240, za D3 pa 1300 din, vrednost industrijskih bonov pa 1000 din. Če vzamemo srednjo vrednost prehrambnih bonov za otroke 1240 din in dodamo še 1000 din za industrijske bone ter 175 za dosedanje otroško doklado v denarju, dobimo skupno 2415 din, kolikor so znašale dajatev za otroke v kategoriji D2. Nova otroška doklada je torej za 800 din večja, kakor vse dosedanje dajatev. Nezaposlena žena katere mož je bil zaposlen, pa je doslej prejemale pre-

hrabne in industrijske bone v vrednosti 1500 din. Seveda bo zaradi tega imela večje prejemke tista družina, ki ima več otrok. Enkratni dodatek za novorojenčka pa znaša 8000 din.

Otroško doklado bodo prejeli upravičenci za zakonske in nezakonske otroke, posvojenke, otroke, vnuke, pastorkinje in otroke brez staršev, če jih sami vzdržujejo. Otroška doklada pripada brezpogojno do končnega 14. leta, nato pa do 20. leta, če obiskuje šolo ali je učenec v gospodarstvu, oziroma do 25. leta, če je študent fakultete ali druge visoke šole. Prvi pogoj za pridobitev pravice do otroškega dodatka pa je delovni staž. Upravičenec mora biti neprekinjeno zaposlen najmanj leto dni ali s prekinitvami najmanj 20 mesecev v zadnjih dveh letih. To je važno zato, da bodo te pravice deležni le tisti, ki si to s svojim delom zaslužijo. Izjema o zaposlitvi velja le v rudarstvu, metalurgiji, gozdarstvu in na gradbiščih, vendar se morajo delavci in nameščenci s pogodbo zavezati, da bodo delali najmanj eno leto.

Pravico do otroške doklade pa nimajo zaposleni, katerih dohodek od kmetijske posesti, ki spada v obdobje, presega 3000 din letno na vsakega člana gospodinjstva.

Cene obrtniških izdelkov in za obrtniške usluge se bodo določale s svobod-

Gorice

Nadaljevanje 6.

»Vračko, a zakaj se ne bi smel Milinari napiti?« Začel je izpraševati in kriliti z roko. »Poglej, belo sem imel tu jo nosim, v žepu, belo legitimacijo. Hoteli so me izseliti, zato so mi jo dali. Cakaj, naj ti jo pokažem.«

Ali medtem, ko je imel invalid samo eno željo, da bi se s kom pogovoril o svoji beli legitimaciji, ki so mu jo dali Nemci in ga z njo označili, in zaradi katere je vsa zadnja leta preživel v strahu — pa sta Vračko in Kejac mislila na zidnico in na pijani viničarski svet. Od tam se je silila harmonika, silili so se strel in silalo se je žensko kričanje. Viničarja sta pustila invalida in planila proti luči in v zidnico.

»Glej, belo so mi dali, belo...« je vpil za njim invalid in mahal z legitimacijo, ki jo je privlekel iz žepa suknjice.

Viničarja sta bila ta čas že v stiskalnici. Se preden sta se privadila z očmi na karbidovke, preden sta se mogla znajti in razpoznati, je bila pred viničarjema Placarka in ta Placarka je kričala:

»Sama bom opravila z njo, ne mečita se v ženske račune!«

Ženska se je pogrnala proti grm. Lajzka in stara Lajhovka sta se komaj komaj spulili ženskam iz rok. Lajzka je ves čas vpila:

»Kaj ste si izmislili? To si si, Placarka, sama izmislila...«

Na kašti je stal muzikant in vpil: »Ženska, pameti! Ženska?«

Godbeve besede ne bi kdo ve kaj zalegle, ali iz kleti se je znova začelo streljanje. Ženske so se razklenile in začele tiščati proti vratom, z njimi so se gnetli otroci. Ritrarjen in na pol obložen drobci je začel tuliti.

Ob vretenu, ob kašti, so ostali Lajzka, stara Lajhovka, muzikant in Vračko. Lajzka si je popravljala lase in topo ter se obračala proč od moških. Zakrivala si je obraz z rokami in venomer ponavljala:

»Vse to so si ženske izmislile...«

Hilpala je in govorila z glasom, v katerem ni bilo za trohno mrčine ali kakšnega očitka, tudi do Placarka ne; njen glas je bila edina sama vdanost.

»Oba bom zaklal,« se je zaklinjal muzikant. »Oba, Ritonjo in Safarja, samo pleši še s katerimi Ti, ti jih boš imela na duši! Tolkel je s pestjo po harmoniki in bil ves stirt od jeze.

Stara Lajhovka se je vrtela okoli muzikanta in ga za božjo voljo proslila zaradi hčere.

»Nič ni kriva, sirotica, Tjodi Ti godeš — da, ali te naj ono samo gleda...? Mlado je, plesalo bi rado...«

V kleti sta se bratila Trinkaus in Ritonja ter pela:

»Trink, briderlajn, trink...«

OBLEKA IZ KORUZE

Pred kratkim so prikazali v Washingtonu predstavnikom tiska senzacionalne rezultate, ki so bili doseženi v postopki protizločnega tkanja za obleke iz koruznih zrn. Pojavil se je namreč neki moški, ki je trdil, da nosi obleko iz koruze. To je tudi dokazal, ko je novinarjem razkazal tovarno in trgovino oblek iz koruze.

NOV MEDNARODNI JEZIK

Imenovan Interlingua — so izmislili v Ameriki ter izdali tudi že njegove prvi slovar. Ta obsega 27.000 besed, o teh 10.000 splošnega, ostalih 17.000 pa tehničnega in znanstvenega značaja. Inteligentni človek z znanjem latinske in grške se bo novega jezika lahko naučil v nekaj urah, ker sta dva jezika osnova novemu.

Amerikanci trdijo, da je ta novi jezik veliko manj umeten kakor esperanto.

cerkvena ali posvetna, vseeno kateri mi pa smo bili slepi in mislili smo, da mora tako biti — takšni,« pokazal je Trinkausa in na Ritonjo »pa so nam pili kri.« Prestal in se zbral. »Koga pa se je bal viničar huje ko Nemece? Tudi tu,« znova je pokazal na Ritonjo, »stoji ki zdej strelja in vino izpušča, ali koga smo gorice mi sami.« Za trenutek postal, kakor da bi si hotel dobiti ogledati Trinkausa in nadaljevati:

»A kdo je bil huši ko vsa gospodarstva in Nemece. Ta ferovski šarfar, ta ti prilel bolj do živega kakor far v vedničarju si se lahko zlagal, tem pa se nisi mogel nikamor skriti. Obpa sta mislila, da so vse bebe njune...«

Zadnje besede so dvignile ženske na Vračkom in zapečatile za ta večer Ritonjevo in Trinkausovo usodo. Prvi je zganil muzikant. Snel je harmoniko, jo potisnil nekomo za sebo v roko in planil na Ritonjo. Možič se je začel otepavati, ali priskočili so drugi in mu spodnesli noge, in že so ga vlekli do stopnicah iz kleti. Zadržal za grubo je hodil kletar in dvigal roke, ko da bi blagoslovil procesijo, ki je našla pijanca.

Trinkausa se ni nihče dotaknil, ali ko je videl, kaj se dogaja s Ritonjo, je tudi njemu postal vroče. Ožiral se je in prežal, kako bi se rogemni iz kleti ali izhod iz bližnjem in razparanim viničarskim svetom. Začel je prenoriti, cati, a ko je postalo vnitje na stopnicah vse bolj in bolj grozno, se je vopadel strah. Planil je in se začel vleči med sode, da bo se skril. Ali ene kmet

VESTI S PODEŽELJA

Ustanovljeno je Združenje šoferjev in avtomobilstov LRS

V Ljubljani se je ustanovilo Združenje šoferjev in avtomobilstov LRS Slovenije z nalogo, ki so za vzgojo naših šoferjev kakor tudi za prevzgojo vseh, ki uporabljajo naše javne ceste, zelo važna.

Ne mislim nistevali nalog in ciljev te organizacije, tudi ne vseh sredstev, ki jih misli združenje uporabljati za doseg svojih vzvišenih in v današnjem narodnem in socialističnem gospodarstvu tako važnih ciljev, temveč samo na kratko opozoriti, da se organizira združenje po vseh okrajih Slovenije in da bo že letos prišlo s strokovnim tečajem za one šoferje, ki jim je potrebna izpopolnitev strokovnega znanja, zlasti, ki hočejo polagati ob koncu tečaja izpit za drugo kategorijo. Tečaj bo v mesecih december do marca in sicer istočasno v Ljubljani, Mariboru, Ptuj, in še drugod, če bo zadosti prijavljenec. Zato je nujno potrebno, da se izvede čimprej organizacija članstva in se naj vsak šofer informira pri okrajnem prometnem referentu ali naslednje dnevno časopisje, ki bi v interesu varnosti javnega prometa, kar je pač glavna naloga tega združenja, odšel večkrat prinese potrebna navodila, dokler se združenje ne odloči za lastno šofersko glasilo.

Združenje ima bogat program in opaziti se, da šoferji v svojem poklicu ne dolgo časa pozabljajo takega združenja kot je to. V kolikor bo čim več šoferjev po možnosti čimprej vsi, vključeni, v kolikor lažje bo delo združenja pri izpolnjevanju nalog, ki so v interesu javnosti, a tudi vsakega posameznega šoferja.

O konkretnih nalogah združenja prihodnjič. Ca.

Kaj je nudil ptujski trg v torek?

Ogled ptujskega tržašča v torek 30. oktobra t. l. je bil prav zanimiv. Stevilne prodajalke cvetja za »Dan mrtvih« so dale tržaško cvetočega vrta. Prodajanje križantem je bilo za marsikogar zelo donosno, saj je bil vsak cvet po 15 din. — Proti poldnevno so prodajalke popustile pri cenah.

Tudi živilski trg je bil prilično dobro obložen, vendar ne tako kot ob petih. Bilo je dosti perutnine po ceni 300 do 350 din za par piščancev ali večja perutnina po komadu. Vrtinarija Hristov Minto je založila trg s papirko po 30 din, cvetočo po 40 din, endivjo po 20 din za kg ter zelje. Kmetice so prodajale mleko po 18 do 20 din za liter, sir, smetano, surovo maslo in jajca. Cena jajc je še vedno po 13 do 15 din po komadu. Jabolka je bilo dovolj na trgu, vendar po visoki ceni 30 din za kg. Zelje draži so še ocheri in kostanji, ki se kljub obilnemu pridelku prodajajo po 20 din za kg.

V torek je primanjkovalo na trgu krompirja, za katerim je veliko povpraševanje. Dok.

Kmetovalci in obrtniki!

V decembru t. l. bo odmera vaših letošnjih dohodkov, ne pa šele v začetku 1952. leta. Zaradi višjih cen bo odmera višja.

Termin za vplačilo letošnje akontacije je potekel. Celotni opominski termin je že mimo. Dani so vsi pogoji za prisilno izterjavo, kjer ni vplačila.

Ne odlašajte z vplačili akontacij, ne povzročajte si nevarnosti.

Iz pisarne poverjenstva za finance pri OLO Ptuj

TRGOVINA JE DONOSNEJŠA OD PROFESURE

Profesor: »Če se ne boš naučil računati, te ne bodo nikjer hoteli sprejeti v službo.«

Dijak: »O ja, gospod profesor, boste videli, da bom enkrat še trgovski uslužbenec in bom zaslužil petkrat več kakor vi.«

prior križniškega reda. Pri vsem tem strahu pa ni nehal ponavljati dveh besedi, ki sta bili »prijateljček« in »prijateljčka«.

»Pijte, prijateljčki! Pijte, sami ste pridelali... Izpij, prijateljčki!«

Govoril je, kakor da on ne bi pomagal pri tem pridelovanju, vendar pa bi unel vso pravico, da viničarjem nataka in deli pljavo.

Viničarji so pili, vendar pa ni »prijateljčka«, kakor so tudi sami ogovarjali kletarja, nihče več odgovarjal. Po obrazih okoli šaka in po obrazih, ki so se zgubljali pod kletnimi oboki, nekam v terno, se je razlezla vedno večja tišina.

Poleg Vračka in muzikanta, kletarja in Kejaca, so ostali v kleti še Filipov, Sirk, Ivanuš, Muhčič, Belec in invalid. Edini med zaskrbljenimi možmi, s katerim ne bi vedel kam, bi bil Vračkov otrok, Stefek. To je Stefek tudi čutil. Vedel je, da bi ga nagnali, samo če bi ga opazili. Zlezel je na sed, očito da po brani brez zob, ki je bila poslonjena ob prednjo stran sode, in zdaj od tam s komolci pod glavo z natezajo odprtimi usti lovil vsako besedo ter čakal, kaj se bo zgodilo. Da nocojšnjega večera še ni konec, to je šolar, ki se je potegnil na sode v senco, lahko razbral iz vsakega obraza posebej. Vse je bilo ko na trnju, nekako se bo moralo končati, kar se je začelo. Ritonjo in Trinkausa so tenke preteple, ali vsaki od viničarjev, čeprav je mirno sedel in pil vino, je dobro vedel, je dolga leta na svoji koži čutil in občutil, da je bil Trinkausa šefar na Križniškem in na farovškem in da se je Ritonja doleže še vedno zna-

ZALOŽBA „OBZORJA“

Maribor, Prešernova ulica 1/II

je izdala izven zbirke izbor iz del

Louisa Adamiča

IZ DVEH DOMOVIN

Cena 175 din

Kmalu bodo sledile

v poljudnoznanstveni zbirki

F. Brenk: ZAPISKI O FILMU

s 150 ilustracijami filmskih igralcev in prizorov

ter v zbirki pesmi

A. Gradnik: KITAJSKA LIRIKA

nova pomnožena izdaja

Na zalogi imamo še:

A. Ingolič: LUKARJI, roman, cena 105 din

I. Potrč: GORICE, tekst za scenarij, cena 135 din

B. Traven: OBIRALCI BOMBAZA, socialno pustolovski roman, cena 130 din

Vremenska katastrofa v južni Italiji

Težki viharji, ki jih je spremljalo močno deževje, so te dni zopet divjali nad južno Italijo. Kako je znano, je šele pretekli teden doživela južna Italija eno najtežjih vremenskih katastrof v zadnjih petdesetih letih. Podivljane vode so podrle številne mostove in ponovno na mnogih mestih prekinile železniški in cestni promet. Po prvih poročilih je ostalo samo v provinci Kalabriji nad 5000 ljudi brez strehe. Pri tem je izgubilo svoja življenja okoli sto ljudi, mnogi pa so še pogrešani. V 34 mestih in večjih krajih je voda spodkopala in porušila ali poškodovala vse hiše. Mesti Caulonia in Platī sta še vedno odrezani od sveta. Piloti iz opazovalnih letal poročajo, da grozi mestu Caulonia tudi velika nevarnost pred lavinami. Vse reke so silno narasle, preplavile obsejna področja in nosile s seboj dele stanovanjskih hiš, pohištvo, drevje in mrtvo živino.

Zopet nova vlakna

Pred kratkim so britanski znanstveniki iznašli pomembno novo sintetično vlakno, ki so ga imenovali terylin. Sedaj so vlakno izpopolnili ter ga delo varno, ki bo vlakno izdelovala v velikih količinah ter ga predelovala v trgovsko blago.

To vlakno se ne bo uporabljalo samo za izdelovanje tekstila, temveč tudi za mnoge druge predmete, kot n. pr. za filme, tanke plošče ter prašek za modeliranje.

Strokovnjaki trdijo, da je storjen s temi novimi vlakni šele začetek v proizvodnji sintetičnih vlaken na svetu. Človeštvo pa je le prišlo že daleč od leta 1851, ko so volna, bombaž, lan in svila predstavljale celoten svet tekstilnih surovin. Nova vlakna, ki so rezultat človekovih izumov, so nenavadno lepa, trajna, ceno pa je dostopna vsem slojem prebivalstva.

VABILO!

Radio-amaterje iz mesta Ptuj vabimo na ustanovni zbor radio-amaterskega društva v Ptuj, ki bo v torek 6. nov. 1951 ob 18.30 uri v društvenem prostoru na Kvedrovem trgu 3, prvo nadstropje.

Pripr. odbor.

PRODAM: vinograd in sadonosnik, hišo, klet in stiskalnico v Hrstovcu. Cena po dogovoru. Polh Anton - Podvinci 120, p. Ptuj.

ZAMENJAM: dvosobno stanovanje v centru Maribora za slično v Ptuj. Naslov v upr. lista.

EMAJLI RANO KOPALNO BANJO, novo kuhinjsko školjko in ročno črpalko znamke »Corona« prodam. Vprašati v upr. lista.

ESPERANTO PO SVETU

Esperanto si po drugi svetovni vojni vedno bolj utira pot v svet. To potrjuje okolnost, da se esperantski jezik uporablja že ne samo na esperantskih kongresih, nego tudi na mednarodnih ne-esperantskih kongresih. Spomenica, ki je bila lani 2. avgusta predložena gen. sekretariatu v Parizu, gre za tem, da se uvede esperanto v šole. Dejstvo pa je, da se že danes esperanto poučuje v šolah nekaterih držav kot obvezen ali neobvezen predmet. Razpravlja se tudi o tem, da se esperanto uvede v šole kot prvi tuji jezik.

Literatura esperantskega jezika je bogata. Mnogo esperantskih knjig je izdano v esperantu in dela svetovnih pisateljev so prevedena na esperanto. Skoro v vseh državah izhajajo esperantski listi. Omenimo le glavna glasila mednarodnih esperantskih zvez: »Esperanto« od UEA iz Anglije, »La Praktiko« od UL iz Holandske, »Sennaculo« od SAT iz Pariza in »Juna vivos«, glasilo mednarodne mladinske organizacije. Pri nas imamo »La suda stelo«, glasilo Federacije jugoslovanskih esperantistov, ki izhaja v Zagrebu in govori svetu o življenju in graditvi socializma v naši domovini.

Kdor se nauči esperantski jezik, se lahko poveže z esperantisti iz vseh delov sveta. Zvedel bo, da so esperantisti odlični borci za napredek in da stojijo na braniku miru, ki bi se nedvomno prej dosegel, ako bi se zamogli vsi narodi medsebojno sporazumevati.

Pojasnili o vpisu v društvo ali v tečaj, ki bo taktat po direktni »CE«-metodi, daje Josip Domajnko pri MLO Ptuj. — Pripominjamo le, da razen pazljivosti ni za ta tečaj potreben noben učni pripomoček. V ostalem pa bomo imeli tudi slovnice za samouke na razpolago. Ogledjte si izložbo na Slovenskem trgu!

Ta pa naj ostane med nami

Ljubi Ceh, ki si pri Kurivoprometu, pridri pogledat v našo dvorano, zgodi se Tvoja želja, kakor v gozdu, tako v Tvojem skladišču drv in premoga, daj nam danes častno besedo, da se nam jutri ne boš več zlagal, upoštevaj naše mizle peti in obljubljeno hudo zimo, kakor mi upoštevamo visoke cene za drva in elektriko, in ne spravi naš v nesrečo, da bi pozimi zmrzovali naši otroci, temveč reši nas hude skrbi za kurivo.

Spoštovana uprava Okrajnega magazina, iznajdljivosti polna, potrošnik kuriva se jezimo tudi nad Teboj, nesrečna si, ko si s Potrošniško zadrugo ne moreta pomagati, da bi bil sad Vajinega prizadevanja transport drv in premoga.

Kdor že ima drva in premog ter denar za električno peč, naj Vam da mir in naj Vas ne moti, da bo prej letošnje zime konec.

kdaž se bo med podboji prikazal župnik ali križniški prior. Kejac je imel svojo pamet o ženskah. Filipov je bil navajen, da je o vsaki stvari dvomil, vsako reč je moral tri do petkrat premisliti in si ustvariti svojo pamet o njej. Potem so bili tu še drugi, vse do muzikanta z razklano dušo zaradi Lajhove Lizike, ali do Mlinarica ali do invalida z leseno nogo, z belo legitimacijo in z belo dušo. Tako belo dušo so imeli pravzaprav vsi, ali morali so se napiti, da so mogli s to dušo na svetlo in da so se jim razvezali jeziki. Če bi bile ženske med njimi, bi se laže začelo, ali viničarji v kleti so bili tokrat, ko so se pripravljali na posvet, kako naj bo jutri, brez žensk. To ni bilo slučajno, njihova pamet je bila takšna, da ne bi vedela, kaj začeti z žensko na takem posvetu. Razmišljali pa so lahko o marsičem. Kako napraviti, da se bo viničarjem svetu na Kajfarju dobro godilo in da bo tako, da bo prav in da bo prav tudi za otroke, za katere se človek, ki ima tako ali tako samo garanje na tem svetu, tudi ubija.

Ali čeprav so se viničarji zbrali zaradi tega zadnjega — kako napraviti, da se bo ljudem na Kajfarju dobro godilo, je bil svet, ki je pil in molčal v kleti, tako vsak zase, da Vračko pri svoji najboljši volji ni vedel, kako začeti z Ritonjo in Trinkaustom so opravili, ali zdaj je bilo treba še nekaj storiti. Ritonje in Trinkausa se bosta jutri streljnila, znašla se bosta in potem bo znova vse po starem. To na se ni smelo zgoditi. (Nadaljevanje prihodnjič)

benk ga je zagledala, pokazala nanj in zavpila:

»Glejte jo, podgano, skrila bi se rada!« Trinkausa se je prestrašil, potegnil iz sode, kamor se zaradi svoje debelosti ni mogel stlačiti. Napravil je na moč prijazen obraz in prisiljeno nasmehal obraz, kar mu pa ni dosti pomagalo. Že je bil v rokah viničarjev in že so ga vlekli in bili.

»Zenska, kje ste?! Plačajte mu ceh!« so podgizali glasovi, neki tenki in ostril glas pa je hripavo in na vso moč zaklical: »Živio svoboda! Živio Kajfar!«

Nekaj minut kasneje je bilo v zidanih in okoli nje ko izumrlo, samo iz kletnih oken je šilila luč. V kleti med todi in po gantnarjih so sedeli viničarji, ki so malo poprej opravili z Ritonjo in s Safarjem. Zbrali so se, da se pomnijo, kaj naj storijo.

Kletar je sedel pri pipi in pod kerbidovko na sode, zajemal je z lesenim korcem pljavo iz šaka, jo podajal močnim in se nasmihal. Viničarji so sprejemali pljavo drug za drugim, jo vili vli vase in molčali. Težavna reč jih je morila, to so razodevali tudi njihovi zaskrbljeni obrazi. Zril so v vino v šaku, a nobeden med njimi ni vedel, kako začeti.

Edini, ki je stal, zadaj pri vratih, in ki je bil ves nesrečen, je bil muzikant. Segel je po harmoniki, jo vrgel čez plečo in zaklel. Preveč žalosti je bilo v njegovem arcu, da bi jo mogel zatajiti.

Hotel se je pobrati in izginiti izpred oči vsem na Kajfarju.

»Hej, ti,« je zaklical kletar in vprašal: »Kaj?«

Vesti iz organizacij Osvobodilne fronte

Frontni odbor v Središču se le s tešavo sestaja, ker odborniki neradi prihajajo na seje. Na zadnjem sestanku odbora so odborniki razpravljali o aktivnosti v organizaciji, niso pa prišli do nikakršnih zaključkov.

Člani OF na Grabah in v Obrežu pri Središču so letošnje poletje opravili nekaj udarniškega dela pri zajezitvi dravskega rokava ter pri čiščenju obcestnih jarkov. Članarino so pobrali pri vseh članah do konca leta. Letos jih čaka še delo pri dokončni ureditvi ceste Grabe - Godeninci. Sklenili so tudi, da bodo povečali število naročnikov časopisov med članstvom.

Ljudska univerza v Ptuj začetne uspehe

Na željo uprave Ljudske univerze v Ptuj je prišel 30. oktobra 1951 v Ptuj podpredsednik prezidija Ljudske skupštine LRS tov. Regent Ivan iz Ljubljane in je predaval številnim delovnim ljudem iz Ptuja, med katerimi je bilo tudi mnogo pripadnikov JA, o mednarodnih problemih. Jedro predavanja je bilo v prizadevanju večine držav in narodov za ohranitev miru v svetu. Podčrtal je pri tem vlogo Jugoslavije kot doslednega branitelja svobode in enakopravnosti narodov.

Predavateljevo poljudno izražanje in razljudnjevanje odnosov vlad in narodov do vojne in miru v svetu, je vzbudilo vsem udeležencem željo, da bi priredila Ljudska univerza še več tako zanimivih poučnih predavanj. VJ.

»Z obema, s Safarjem in z Ritonjo, z obema bom obračunal!« se je jel zaklinjati muzikant. Dva ali trije viničarji so se ozirali za njim, Kejac pa je rekel, ne da bi ga pogledal:

»Zaradi žensk se jaz ne bi pridruševal.« To je muzikanta še huje razburilo.

»Kako?« je vprašal in se ozrl z napetim obrazom.

»Jaz bi mlado vzel,« je rekel Kejac tjavdan, »a staro bi nagnal na vsilji spat, pa bi bil red v koči.«

Počakal je, da se je zasmejala srenja, in se še sam nasmehnil.

Muzikant se je naslonil na steno in udaril a pestjo po začrnelim hrastovem podboju. Takrat je pristopil zadaj k njemu Vračko, mu položil roko na plečo, ga stresel in dejal z glasom, ki je bil sicer miren in spokojen, a docela drugačen, kakor ga je imel malo prej, hkrati pa zadosti trd, da mu muzikant ni mogel odgovarjati.

»Ti, Ozmeč, počakaj! Kaj bi ljudi klat in babe naganjal, zdaj se bomo drugo pomislili, kako bomo na Kajfarju drugače napravili... Odloži mehe!«

Tako je muzikant ostal, čeprav je moral še katero silšati. Pokazal je, da ga boli srce, in viničarji mu niso ostali nobene dolžni. Smejali so se, glasno in prešerno.

Edini kletar se je na kratko nasmihal. Zajemal je z ročko in pomežikoval viničarjem. V tem njegovem večnem nasmehu je bilo nekaj, kar je bilo še najbolj podobno strahu. Bilo je, kakor bi se debelušasti kletar bal, da se bodo vsak čes odprla vrata med hrastovimi podboji in da se bo prikazal

»Hej, ti,« je zaklical kletar in vprašal: »Kaj?«

Kaj vse lidje vün spravijo...

Zaradi kina in gledališča

Ivan: »Toliko tarnaš, da bodo v bodoče povisane cene vstopnic za kino in gledališče?»

Anton: »To bo imelo zame težke posledice. Preje sem se doma vedno lahko zgovoril, da sem bil v kinu ali gledališču, zdaj pa mi žena tega ne bo več verjela!»

Skrbi zaradi poroda

Neža: »Mica, ne bodi v skrbeh, saj boš pri porodu dobila 8000 din.«

Mica: »Kaj še, jaz bom dobila otroka, otrok pa jurije.«

V mesnici v Strnišču

Mesar: »Tako čudno ogledujete to meso?»

Gospodinja: »Oprostite, to so pač same kosti!»

Mesar: »Ali ste že kdaj videli vola brez kosti?»

Gospodinja: »Ne, pa tudi vola brez mesa še nisem videla.«

Na ptujskem trgu

Kupec: »Mati, zakaj so vaša jabolka tako draga?»

Kmetica: »Doma jih bolj poceni prodajam. Težko sem jih nosila; to ne more biti zastoj.«

Kupec: »Pa pa če jih boste morali nesti še nazaj domov?»

Kmetica: »Pridite potem domov, pa vam jih bom dala bolj poceni.«

Tebi bom hvalo vekomaj pel...

Gost: »Gospodinja, vidim, da ste sneli sliko. Starček je živel na vinskih gorah.«

Natakarica: »Začasno je ne bomo imeli na zidu, ker prodajamo sedaj precej vodeno pijačo...«

Sprememba v avtobusu

Potnik: »Tovariš šofer, kako se vam zdi sedaj, ko vozite po zvišani tarifi?»

Šofer: »Kar dobro. Če bi se sedaj kam zaletel, bi odgovarjal le za par žrtev ali pa samo zase.«

Na stanovanjskem uradu

Stranka: »Prosim, dajte mi potrdilo, da mi ne morete dodeliti stanovanja!»

Uradnik: »Tega vam ne morem dati, pač pa vam lahko potrdim, da vam ne morem dati takega potrdila.«

Tehnika in dvig kmetijske proizvodnje

Ing. Zorec Egon

Z industrijskim razvojem naše države se postavlja pred naše kmetijstvo neložna naloga povečanja proizvodnje. Pri tem igra veliko vlogo selekcija semen in živine, različni agrotehnični ukrepi, strojno obdelovanje itd., nemalo pa tudi količina vložnega dela, kakovost proizvodnih sredstev ter smotrnost organizacije dela.

Ni dvoma, da se v naše kmetijstvo vpliva veliko dela ter da ga glede tega brez dvoma lahko prištevamo v vrsto kmetijstva z intenzivno obdelavo. Važno pa je, da kljub intenzivnemu obdelovanju donosi v našem kmetijstvu niso temu primerni, da se torej vloženo delo ne rentira in takšni meri, da bi pomenilo dvig standarda na podeželju.

Preostaja torej le ena pot, in ta pot mora voditi k dvigu proizvodnosti dela in k dvigu proizvodnje. Ta pot je brezpogojno povezana z napredkom tehnike in znanosti ter le z njima v zvezi uspešna. V tej zvezi govorimo danes o mehanizaciji, kemizaciji in elektrifikaciji kmetijstva. To so veje, ki direktno vplivajo na kmetijsko proizvodnjo. Nekaj primerov, ki dokazujejo povečanje storilnosti dela:

Žetveni stroj veže snope ter nadomešča 60 žanjic, kosilnica nadomešča deset koscev, srednji kombajn nadomešča 900 delavcev.

Najbrže ni treba dokazovati, da se takšna storilnost v kmetijstvu drugače nagradja, kakor pa počasna hoja s konjem ali celo z voli.

Glede mehanizacije v kmetijstvu smo v Sloveniji še daleč za. Niso temu krive prirodne zapreke, kot to včasih trdijo kakšni vaški modrijani, češ da naša zemlja mehanizaciji ni primerna, temveč so le temu krive razdrobljene kmetije, ki niso bile nikdar v stanju nabaviti iz tujine uvoženih dragih stro-

Literarne redkosti

Nemiren človeški duh je ustvaril v literaturi svojevrstna dela, ki predstavljajo nekorištno igranje ali celo nesmisel.

Grški pesnik Lasos (okrog 550. l. pred našim štetjem) se je poskušal uveljaviti z neko hvalnico ter neko odo, ki nista vsebovali niti ene črke »a«. Porcij pa je napisal pesem, v kateri se je vsaka beseda začela s »a«. Neki opat Hugbald je napisal 130 verzov obsega jočo himno, katere vsaka beseda se začneja s »a«. Tudi neki Nemec Ferner je napisal podobno pesnitev iz 900 verzov.

Nemški zdravnik Frey je spesnil v latinščini pesem, v kateri se je vsaka beseda začela z »g« ter odo, z začetno črko vsake besede »m«. Lopez de Vega je napisal ciklus novel, v katerih prvi ni nobenega »a«, drugi nobenega »e«, tretji nobenega »i«, četrti nobenega »o« in peti nobenega »u«.

L. 1805 je izšel zvezek nemških pesmi, katerih edina zanimivost je v tem, da ne vsebujejo niti ene črke »r«, kljub temu, da je ta nemščini tako pogosta. Nekdo pa je napisal obsežen roman z naslovom »Dvojčka«, ki prav tako ne vsebuje niti ene črke »r«.

Nov način pridobivanja premoga

V Veliki Britaniji delajo eksperimente, po katerih praksa bo mogoče povzročila popolno revolucijo v načinu pridobivanja premoga.

Po tem načinu bi premog v jami zmleli, ga s pomočjo vode izčrpali na površino ter po odvodnih ceveh dovajali raznim industrijskim podjetjem.

Trenutno se uporablja premogov prah, pomešan z neko tvarino, za izdelovanje briketov, ki ne daje samo večje toplote kakor premog v kosih, temveč je tudi čistejši in trajnejši, brez prahu ter enak po velikosti in kakovosti.

Na podlagi dosedanjih uspehov eksperimentov bo dobila Velika Britanija nekaj milijonov ton premoga letno več kakor do sedaj.

ZADNJA JADRNIC

Zadnja jadrnica, švedsko ladjo »Viking«, so izbrisali iz indeksa paroplovnega Lloydja. Novi indeks, ki so ga osnovali l. 1880, ne registrira nobene ladje z jadrli.

V prvih letih po osnovanju je indeks beležil 12.000 jadrnic in samo okrog 2000 parnikov, sedanjí indeks pa beleži samo 13.000 ladij, vendar nobene jadrnice.

Jadrnica »Viking« bo ostala v luki Gothenburg v spomin na ladje z jadrli ter za potrebe navične šole.

Ugodnosti za kmetovalce, ki niso mogli izvršiti obvezne oddaje belih žit ali koruze

S čajem, da bi se čimprej likvidiralo vprašanje obvezne oddaje belih žit pri tistih kmetovalcih, ki s kakršnega koli vzroka tega niso mogli storiti, je OLO, Poverjenišvo za drž. nabave v Ptuj, sklenilo nuditi kmetovalcem priložnost, da to izvršijo z oddajo krompirja v naslednjem razmerju: za 1 kg pšenice ali riž 3 kg krompirja, za 1 kg ječmena ali ovs 2,5 kg krompirja. Ta ugodnost pa je razširjena tudi za oddajo koruze, ki jo kmetovalci lahko izvršijo s tem, da oddajo mesto 1 kg koruze 2 kg krompirja.

Za oddane količine krompirja bodo prejeli kmetovalci kupnino, ki bo odgovarjala ceni dolgovanega žita, ozir. koruze, v gotovini in bonih. Tovrsten odkup vršijo vse zbiralnice za odkup žitaric. Kmetje, izkoristite ugodnost te zamenjave ter prodajte krompir mesto žitaric!

— * —

II. zasedanje združnega sveta

pri skladu za mehanizacijo in investicijsko graditev združnega kmetijstva, Ptuj, bo dne 3. novembra 1951, ob 9. uri v dvorani sindikalnega doma železničarjev na Ormoški cesti v Ptuj.

Na zasedanju bo obravnavan plan proizvodnje in letu 1952, tekoče naloge ter izvoljeni delegati za redni letni zbor Glavne združne zveze RLJR.

Žene imajo besedo...

ZENA — MATI

Naloga matere ni samo privedi na svet telesno in duševno zdravega otroka, ampak ga tudi vzgajati.

Za telesni razvoj otroka mora najprej skrbeti s tem, da ga sama doji, pozneje pa da ga primerno hrani, utrjuje in gleda na njegovo zdravje.

Pri vzgoji mora skrbeti, da mu goji razum, izobraža čuti; to je v prvi dobi izključno naloga matere, pozneje tudi šole in družbe; toda prvi in največji učitelj ostane otroku zgled in značaj matere.

Ena sama dobra mati je za sto učiteljev. Mati je v domačiji magnet vseh sre. Mati mora vedno misliti, da se otrok ravna po zgledu, ne po nauku, da je nauk, ki ni v skladu z ravnanjem, škodljiv, ker navaža k hlinavičini.

ZENSKA ZAPOSLITEV V PRIVATNEM SEKTORJU

V ptujskem okraju je tretjina zaposlenih oseb v privatnem sektorju ženskega spola.

VEČ ZEN JE BOLNIH KOT MOŠKIH

Vse letošnje mesece je v ptujski bolnišnici prevladovalo število bolnic in jih je bilo največ v avgustu, edino v mesecu septembru so vodili moški.

PRAVICE »DEKEL« V PTUJU LETA 1376

V statutu pravic prebivalcev mesta Ptuja iz leta 1376 je bilo glede dekel določeno med drugim sledeče:

121. Sodnik sme zapreti dekelo, uslužbeno pri meščanu, zaradi sodne zadeve ali denarnega dolga, razen če gospodar noče prevzeti za njih pravne odgovornosti.

124. Vse dokler najete ali zavezane dekile svojim gospodarjem službe ne doslužijo, jih ne sme nikdo k sebi vabiti.

125. Od dekile ni dovoljeno, ničesar jemati v varstvo razen če je sigurno njihova last.

V PIJANOSTI PRETI SVOJIMA ZENAMA

Po pomoč v ptujsko bolnišnico sta si pomagali Koderman Marija iz Po-brežja pri Ptuj in Kozel Jožeta iz Ljubstave zaradi poškodb, ki sta jima jih prizadejala njuna moža. Kodermanovi je mož s hodom zlomil roko, Kozelovi pa na levi roki presekal kite.

Neglede na to, ali je imenovana moža opijanila domača ali tuja pijača, ljudstvo obsoja njuno surovost napram ženama.

IN KO SE ZENE MED SABO SKREGAJO?

Sprah Alojzija iz Ptuja, Vošnjakova ulica 8, je bila v soboto 27. oktobra t. l. dokaj iznenadena, ko jo je v njenem stanovanju napadla Strafela Marija iz Ptuja z loncem in ji prizadejala na čelu 3 cm dolgo rano, zaradi katere je morala iskati pomoč v bolnišnici.

ZENE SO SAME SODILE SVOJE MOŽE

V Chicagu se je svojčas znašlo pred sodiščem 79 zakonskih mož pod obtožbo, da pretepaajo svoje žene, kadar pridejo domov pijani. Sodnik je na svoj način rešil to vprašanje. Odločil je, naj žene sodijo svoje može.

Kar ni prav, ni prav. Od 79 žen je bila samo ena žena, ki je odpuštila svojemu možu, ostale pa so zahtevale kaznovanje. Može so ugovarjali, da se redkokdaj napijejo. Na sodnikovo vprašanje, ali bi zadostovalo 10 dni zapora, so žene odgovorile, naj jim prisodi po 60 dni, da bo kaj zaleglo. Sodba je bila izrečena in može so se v zaporu zakleli, da bodo v bodoče pustili žene pri miru.

ZENA — SAHOVSKI MOJSTER

Med redkimi šahistkami se je priborila celo do mednarodnih mojstrskih turnirjev Vera Menčikova, ki je bila poročena z Angležem in je živel v Londonu.

Posrečilo se ji je marsikatera zmaga. Ponašala se je s skalpi pomembnih mojstrov, ki jih je znosila s turnirjev vsega sveta. Med vojno je umrla.

SALJIVI IZREKI O ŽENSKAH

Zena je upnik, ki ga nikoli ne zadovolji.

Kadar se ženska resno zaljubi, mora zgubiti prej glavo, in pamet.

Ljubezen lepe mlade žene je kakor slaščica, ki se je nikoli ne naje.

Stara devica je izgubljena glavnica.

Priletna ženska iz obtoka vzet denar, tašča pa neizogibna valuta.

Razglas

V dneh od 5. do 10. novembra t. l. bo posebna strokovna ekipa Zavoda za uničevanje golazni iz Zagreba uničevala v mestu Ptuj podgane in miši.

Pozivamo vsa podjetja, ustanove, zavode in privatnike, da gredo ekipi na roko ter upoštevajo njene predloge in odredbe.

Prebivalstvo Ptuja opozarjamo, da se nihče nepooblaščen ne dotika strupenih vab, zavilih v papirke, posebno naj se pazi na majhne otroke. Psi in mačke naj bodo takrat zaprti.

Stroški se bodo porazdelili na podjetja, ustanove, zavode in privatnike in sicer po številu nastavljenih vab.

Ker je akcija velikega gospodarskega in zdravstvenega pomena, pozivamo prebivalstvo, da upošteva ta razglas.

MLO Ptuj.

NOVE DRUŽINE

v septembru in oktobru 1951

Planjšek Anton, Ptuj — Lešnik Magdalena Ptuj; Furlan Leopold, Ptuj — Tercon Ada, Ptuj; Janžekovič Stanislav, Zg. Breg — Brezovnik Emilija, Sp. Breg; Tomažič Janez, Zamušani — Jazbec Mara, Zamušani; Kosar Franc, Ptuj — Terbec Terezija, Ptuj; Slatič Alojz, Tivolci — Majcen Kristina, Ptuj; Vertičnik Janez, Vičava — Kolar Matilda, Ptuj; Ivartnik Anton, Ptuj — Vajsbaht Marjeta, Ptuj; Berglez Franc, Ptuj — Stumberger Matilda, Ptuj; Tadič Jožef, Ptuj — Skok Pavla, Ptuj; Kokol Tomaž, Ptuj — Puc Marija, Ptuj; Grundošek Jakob, Muretinci — Kosi Julijana, Muretinci, ženin star 75 let, nevesta 53 let, oba iz Doma onemoglih Muretincij.

NOVI DRŽAVLJANI

v septembru 1951

63 moških in 47 ženskih novorojenčkov.

SLUŽBE DOBIJO: Išče mo konjarja za 1 par konjev. Predpogoj: Osnovna šola, odsluženi vojaški rok in vsaj 2 leti prakse pri prevozu s konji. Stanovanje v hiši. Interesenti se naj javijo pri Mestnem skladišču piva in mineralne vode Ptuj, Trstenjakova ulica 1.

Krasen 7-cevni radio aparat z dvema zvočnikoma, magičnim očesom, popolnoma nov, iz predvojne materiale, ugodno prodam. — Naslov v upravi Ptujkega tednika.

KINO PTUJ

predvaja v mesecu novembru slede filme:

Od 2. do 5. nov. 1951: Maščevanje Rdečarovnice, ameriški film.
Od 6. do 8. nov. 1951: Sedmi križ, ameriški film.
Od 9. do 13. nov. 1951: Tisoč in ena noč, ameriški film.
Od 14. do 15. nov. 1951: Gentlemen in ameriški film.
Od 16. do 19. nov. 1951: Dedinja, ameriški film.
Od 20. do 22. nov. 1951: Moja draga Klimentina, amer. film.
Od 23. do 28. nov. 1951: Seinscija (Sula), italijanski film.
Od 27. do 29. nov. 1951: Carobni me, jugoslovanski film.
Od 30. nov. do 4. dec. 1951: Scherezada, ameriški film.

Hozyan J. Stefan

fotopodjetje

ORMOZ

Razvijamo, kopiramo, povečavamo, naročila izvršujemo v treh dneh! Fotografiramo samo za prvovrstne slike, luksuzni izdelavi! Stranke sprejemamo vsak delavnik od 8. do 12. in od 16. do 18. ure. V nedeljo od 7. do 11. ure pred poldnev. Vsak četrtek ves dan zaprto. V pomožnem lokalu v Središču poselimo vsak četrtek in nedeljo od 13. do 17. ure!

OKRAJNI MAGAZIN - PTUJ

organizira

SREČOLOV

z lepimi in praktičnimi dobitki

10 GLAVNIH DOBITKOV IN 500 RAZNIH DOBITKOV (spalnica, fotelji, čevlji, tekstil itd.)

v sledečih poslovalnicah:

Poslovalnica: VELEBLAGOVNICA ST. 3, Ptuj, Krekova ulica

Poslovalnica: MANUFAKTURA ST. 4, Ptuj, Srbski trg

Poslovalnica: MANUFAKTURA ST. 29, Ptuj, Hrvatski trg

Poslovalnica: MANUFAKTURA ST. 39, Ptuj, Lackova ulica

Vsak potrošnik dobi ob priliki nakupa blaga blagajniški listek s štampiljko podjetja in številko srečolova.

Zrebanje številke bo 3. januarja 1952 ob navzočnosti zastopnikov Mestnega ljudskega odbora, Poverjenišva za finance in zastopnikov Sveta potrošnikov.

Številke se bodo izdajale v gori imenovanih poslovalnicah od 1. novembra do 31. decembra 1951.

Vabimo potrošnike mesta Ptuja in okolice, da se poslužijo ugodne prilike!

Nudimo veliko izbiro raznega manufakturnega blaga za moške in ženske obleke, plašče, telesno in posteljno perilo, razne vrste čevljev in copat ter veliko izbiro galanterijskega in kozmetičnega blaga itd.

Vabimo Vas, da kupujete v naših poslovalnicah, ker Vam srečolov lahko prinese nepričakovani dobiček!

Uprava

Nogometni klub »DRAVA« Ptuj priredi dne 4. novembra 1951 ob 13. uri na Titovem trgu v Ptuj

VELIKO TOMBOLO

s sledečimi velikimi dobitki:

1. Sivalni stroj,
2. Kolo,
3. Kuhinjsko pohištvo,
4. Svinja,
5. Svinja,
6. Svinja,
7. 1000 komadov opeke,
8. Skornjari,
9. 3 metre blaga za moško obleko,
10. 3 metre blaga za ženski plašč,
11. 3 metre blaga za ženski plašč,
12. 3 metre blaga za ženski plašč,
13. 3 metre blaga za ženski plašč,
14. 3 metre blaga za ženski plašč,
15. 3 metre blaga za ženski plašč,
16. 3 metre blaga za ženski plašč,
17. 3 metre blaga za ženski plašč,
18. 3 metre blaga za ženski plašč,
19. 3 metre blaga za ženski plašč,
20. 3 metre blaga za ženski plašč,
21. Gozderji,
22. Gozderji,
23. 2 kubična metra drv,
24. 2 kubična metra drv,
25. Sod vina.

Zraven tega pa še do 2000 lepih in praktičnih dobitkov. V slučaju slabega vremena se tombola preloži na prihodnjo nedeljo.

Za pijačo in jedila preskrbljeno po vseh gostilnah.

Poskusite srečo! — Karte po dim 30.—

ODBOR